Számítógépes Hálózatok

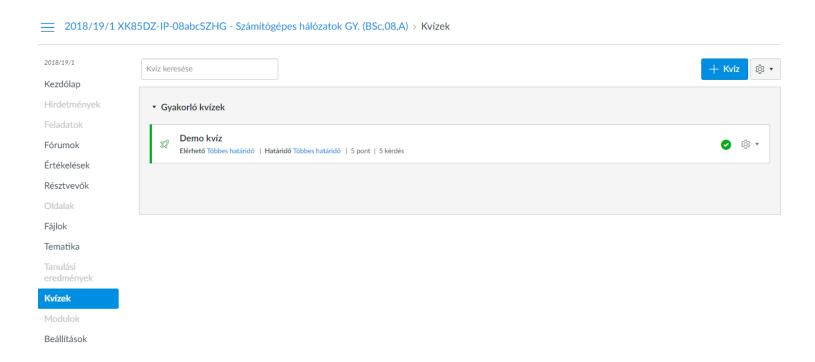
6. gyakorlat

FORGALOMIRÁNYÍTÁS

Dijkstra algoritmusa

Óra eleji kisZH

- Elérés:
  - https://canvas.elte.hu

Forgalomirányítás

 Definíció: a hálózati réteg szoftverének azon része, amely azért a döntésért felelős, hogy a bejövő csomag melyik kimeneti vonalon kerüljön továbbításra.

Dijkstra algoritmusa

(Ács Zoltán és Laki Sándor korábbi diasorai alapján)

- Statikus (nem adaptív) forgalomirányító algoritmus
- Az eredeti algoritmus célja: két csúcs közti legrövidebb út meghatározása.
- Leggyakrabban használt változatban: egyik csúcsot kinevezzük forrás csúcsnak, és onnan a legrövidebb utakat kiszámítjuk az összes többi csúcshoz.
- Egy v csúcsnak kétféle címkéje lehet: ideiglenes (ready[v] = false) vagy állandó (ready[v] = true). Kezdetben csak a forrás csúcs állandó, a többi ideiglenes.
- A legrövidebb út megtalálásakor a címke állandó címkévé válik, és továbbá nem változik.
- Van még két segédhalmazunk: E' és Q. Az E'-ben az állandó címkéjűeket tároljuk.

Dijkstra algoritmusa

(Ács Zoltán és Laki Sándor korábbi diasorai alapján)

- Q-ban kezdetben a forrás csúcs szomszédjai szerepelnek az odavezető élsúlyoknak megfelelő prioritással (a legkisebb prioritás van Q legtetején)
- Amíg Q ki nem ürül, addig mindig levesszük a tetejéről a csúcsot (a legkisebb költségűt), beletesszük E'-be, és állandó címkét kap. Jelöljük ezt a csúcsot v-vel.
- Vesszük a szomszédjait:
  - Ha egy u szomszédja még nincs Q-ban → betesszük, prioritása a v-hez vezető legrövidebb út hosszának és v,u közti élsúlynak az összege lesz
  - Ha benne van, de kisebb költségű úttal is elérhető ->
    csökkentjük a prioritását

Dijkstra algoritmus pszeudokódja

(Ács Zoltán és Laki Sándor korábbi diasorai alapján)

```
Dijkstra(G,s,w)
  Output: egy legrövidebb utak fája T=(V,E') G-ben s gyökérrel
01 E' := \emptyset;
02 ready[s] := true;
03 ready[v] := false; \forall v \in V \ {s};
                                                                  INICIALIZÁCIÓS FÁZIS
04 d[s] := 0;
05 d[v] := \infty; \forall v \in V \ {s};
06 priority_queue Q;
07 forall v ∈ Adj[s] do
      pred[v] := s;
    d[v] := w(s,v);
10
      Q.Insert(v,d[v]);
11 od
12 while Q ≠ Ø do
```

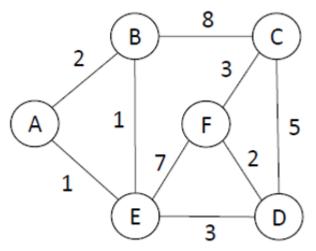
```
v := Q.DeleteMin();
13
     E':= E' \cup \{(pred[v],v)\};
14
     ready[v] := true;
15
     forall u \in Adj[v] do
16
                                                           ITERÁCIÓS LÉPÉSEK
        if u \in Q and d[v] + w(v,u) < d[u]) then
17
18
          pred[u] := v;
19
          d[u] := d[v] + w(v,u);
           Q.DecreasePriority(u,d[u]);
20
21
        else if u ∉ Q and not ready[u] then
           pred[u] := v;
22
           d[u] := d[v] + w(v,u);
23
           Q.Insert(u,d[u]);
24
        fi
25
26
     od
27 od
```

Feladat 1

Tekintsük a G = (V; E) gráfot az alábbi ábrán egy hálózat reprezentánsának.

Számítsuk ki Dijkstra algoritmusával egy legrövidebb utak fáját D csomópontból minden más csomóponthoz a pszeudokód segítségével. Minden iterációnál jelöljük E' halmaz aktuális értékét és adjuk meg minden $u \in V$ csomóponthoz a d[u] értéket egy táblázatban.

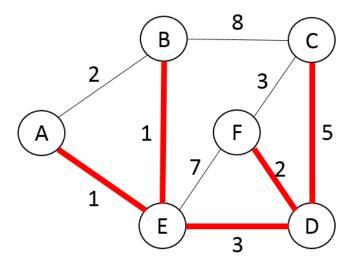
Ezt követően rajzoljuk fel a kiszámított legrövidebb utak fáját.

Feladat 1 megoldása

		d(.)					
Iteráció	E' csúcshalmaz	A	В	С	D	Ε	F
1	(D,-)	∞	∞	5	0	3	2
2	(D,-),(F,D)	∞	∞	5	0	3	2
3	(D,-),(F,D),(E,D)	4	4	5	0	3	2
4	(D,-),(F,D),(E,D),(A,E)	4	4	5	0	3	2
5	(D,-),(F,D),(E,D),(A,E),(B,E)	4	4	5	0	3	2
6	(D,-),(F,D),(E,D),(A,E),(B,E),(C,D)	4	4	5	0	3	2

Feladat 1 megoldása

Órai feladat (4 pont)

- Adott a graph.json, ami tartalmazza az irányítatlan gráf leírását. A "start-point" a forrás csúcs. A "links" lista tartalmazza az éleket (az él két végpontját: "points", és az él súlyát: "weight").
- Készíts egy alkalmazást, amely megvalósítja a Dijkstra algoritmusát a korábbi dián szereplő pszeudokód alapján!
- Lényegében a Feladat 1 megoldásában látott táblázatot kell kiírni a megoldásnál.
- Az interneten temérdek Python megoldás van fent a Dijkstra algoritmusára. Ne használd! <u>A</u> "copy-paste" megoldások 0 pontot érnek!

Órai feladathoz segítség

- Feltettem a forráskódok közé egy heapdict.py fájlt https://github.com/DanielStutzbach/heapdict
- Ez egy prioritásos sor (priority queue) implementáció, amelyben a prioritást lehet csökkenteni/növelni
- Ha a szkripted mellett van, akkor az alábbi paranccsal lehet importálni:

from heapdict import heapdict

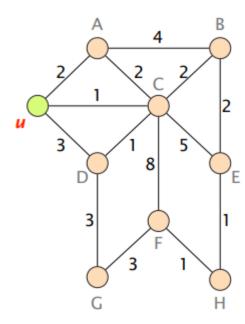
Az alábbi parancsokkal lehet használni:

```
Q = heapdict()
Q["A"]=3
Q["A"]=2
Q.popitem()
```

Az alábbival pedig azt lehet leellenőrizni, hogy üres-e:

```
if len(Q) > 0:
```

...

Prof. Laurent Vanbever feladatából

```
"start-point": "u",
"links": [
    "points": [
      "u",
      "A"
    "weight": 2
    "points": [
      "C"
    "weight": 1
    "points": [
      "u",
      "D"
    "weight": 3
```

graph.json

```
Iteration:
E: [(u'u', u'C')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):2147483647', 'd(C):1', 'd(D):3', 'd(E):2147483647', 'd(F):2147483647', 'd(G):2147483647', 'd
(H):2147483647'1
Iteration: 2
E: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):3', 'd(C):1', 'd(D):2', 'd(E):6', 'd(F):9', 'd(G):2147483647', 'd(H):2147483647']
Iteration: 3
Ê: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D'), (u'u', u'A')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):3', 'd(C):1', 'd(D):2', 'd(E):6', 'd(F):9', 'd(G):5', 'd(H):2147483647']
Iteration:
E: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D'), (u'u', u'A'), (u'C', u'B')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):3', 'd(C):1', 'd(D):2', 'd(E):6', 'd(F):9', 'd(G):5', 'd(H):2147483647']
Iteration: 5
E: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D'), (u'u', u'A'), (u'C', u'B'), (u'B', u'E')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):3', 'd(C):1', 'd(D):2', 'd(E):5', 'd(F):9', 'd(G):5', 'd(H):2147483647']
Iteration: 6
E: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D'), (u'u', u'A'), (u'C', u'B'), (u'B', u'E'), (u'D', u'G')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):3', 'd(C):1', 'd(D):2', 'd(E):5', 'd(F):9', 'd(G):5', 'd(H):6']
Iteration: 7
E: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D'), (u'u', u'A'), (u'C', u'B'), (u'B', u'E'), (u'D', u'G'), (u'E', u'H')]
['d(u):0', 'd(A):2', 'd(B):3', 'd(C):1', 'd(D):2', 'd(E):5', 'd(F):8', 'd(G):5', 'd(H):6']
Iteration: 8
E: [(u'u', u'C'), (u'C', u'D'), (u'u', u'A'), (u'C', u'B'), (u'B', u'E'), (u'D', u'G'), (u'E', u'H'), (u'H', u'F')]
```

VÉGE KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!